

INSTRUCTIONES ET MYSTERIA QUÆ IN LIBRO RUTH CONTINENTUR.

Quamvis liber Ruth sit brevissimus, plurimè occurrunt in eo monita maximi momenti. Videre est quòd Deus famem ipsam, quã populi peccata castigat, in salutem veritatis alienigenæ feminæ, idololatrâ laborantis. Hanc mulierem eligit, quæ fiat exemplum perfectissimum amoris et venerationis quæ aurus socrui debeat: hujus fidem fidei Abrahami æquiparat; ut Abraham, terram suam, parentes et deos suos derelinquit ut adhaereat Noemi pauperi, ut populo ipsius aggregetur, ut Deum ejus colat.

Illustrat 1° suam humilitatem, quomodo erubescat spem colligere quibus vescatur; 2° obedientiam in socrum, illud non nisi iussa ab eis, faciendâ; studium laborandi, assiduo illi insidando; submissum animum in Noemi, cuius præceptis omnibus fidentissimè obtemperat.

Nobis etiam Booz exhibet exemplum patris familiæ sapientiâ, prudentiâ, charitate præditissimi. Benignè Ruth excipit, clementer alloquitur, pie solatur, generosè laboris præmium ejus adanget; cavetque quin illam pudeat ditari donis liberalibus; amicissimè omnia ejus facta interpretatur, virtutem ejus glorificat, nec nisi ut purissima sententiam habet. Ipsius, quamvis pauperis, se propinquum esse profiteri non erubescit; ab eius nuptiis non abhorret. Hujus fame consultit, hucque debitam à se conferre justitiam moratur necessario tantum temporis spatium ipse quid legi debeat exsolvere possit.

Proponenda etiam reperire est exemplaria sapientiæ, prudentiæ, charitatis, in Noemi. Virus suas probationibus subiecit, nec patitur Ruth sibi sociari, priusquam certior facta sit ipsam et populo suo, et terræ, et Deo suo conciliandam. Deum curat memorem se præstare amicitiam tenere generosæque suæ nûris; sapientiâ et consilia suggerit, et sic ad statum commodissimum pervenit; opibus simul, honoribus et felicitate ditatam.

Curat etiam Deus remunerandam alienigenæ filius virtutem; et ad centuplum amissa primum ei restituit. Regionem, propinquos, deos suos deseruerat; in terrâ quam elegit ut suam, ipsam collocat; populo suo charissimo ingerit, ipse se tutorem Deumque ejus præstat; spem dereliquerat mariti liberorumque suscipiendorum; conjugii eam despondet, ex quo exorturus erit Messias, ipsam inter matres hujusce divini Salvatoris statuit. Denique hujusce Moabiticæ historiam sacris libris vult inseri, nomen ejus generationi Filii sui inscribi, memoriam per secula magnificari; ipsam æternâ gloriâ illustrari. Ex illâ, quâ Deus generosa consilia alienigenæ mulieris remunerat, magnificentiâ, didicere debent Christiani, ejus Dei Filii, quid expectandum sit ex ejus bonitate, si ut Ruth, omnibus valeant, ut Deo devotis et omnino fidelibus animis serviant.

Insuper, magnoperè edocemur profundâ humilitate quam Spiritus Sanctus in illâ san-

ctâ muliere nobis patefacit. Laudes quas largitur Booz Ruth, benevolentia quâ eam circumdat, non immemorem faciunt sui status; meminit se pauperem et alienigenam, quæ ipsi servire vix mereatur. Non necesse nihil sibi jure deberi, quod datur, gratissimo animo accipit. Quamvis populo Dei acceptissima, et ut ita dicam una ex ejus filiabus, non uno momento obliviscitur quæ nata sit; non sibi fedus et promissa pacta esse à Deo; quòd si alicujus ex his sit particeps, merâ se gratiâ illud accepisse, quam non meruit, ejus non satis memor esse potest, quodque servare tantum potest, sese indignam eo semper agnoscendo. Quale exemplar nobis propositum, vocatis, ut ea fuit, ex nocte fidelitatis, ad solem fidei merâ Dei misericordiâ. « Memores estote, ait S. Paulus, quòd aliquando vos gentes in carne sine Christo alienati à conversatione Israel, et hospites testamentorum promissionis spem non habentes, et sine Deo in hunc mundum. » Sapiens monitum nobis proficiat: illud memini in corde inscribamus; conferamus originis nostræ conditionem, cum statui quem nobis tribuit insperata Dei misericordiâ. Nam, ait e ad huc S. Paulus, gratiâ salvati estis per e fidem, et hoc non ex vobis, Dei enim è donum est; non ex operibus, ut ne quis gloriari rictus. Hæc gratiâ, adeo pretiosa, alienigenis et inimicis concessa, qui eam nec speraverant, nec expectaverant, gratitudinem eorum confirmare debet, admirationem et stupore qui eam faciant, si fieri possit, humilitatem, altioreque quàm ipsam gratitudinem illius alienigenæ mulieris, quam Deus ad veram religionem adscisciebat.

Sed non gentilibus solum accessit per gratiam Spiritus Sanctus imitandam proponit gratitudinem et humilitatem Ruth; sed specialiter animabus quas Deus, infinitâ misericordiâ è mortis et peccati regione subduxit, ut se eis aperit faceret, quas in viâ suis indicaret. Verbo suo nutrebat, electorum numero inscriberet, sponsas Christi faceret. Quæ verè gratiâ acceptâ à Deo movetur anima, nunquam non respiciet miserum statum in quo Dei misericordiâ ipsam apprehendit: omnia illi tenebras suas præteritasque objiciunt iniquitates; se semper habet non modò pro peccatis, sed et pro minimam gratiam non meritam non ignorat nullo jure sibi deberi Dei dona; verbum veritatem, consolationes; nihil vindictæ, nisi aliquot species veluti fortuito prolapsas, quæ, avidissimè colligit; minimis muneribus magnoperè letatur; uno verbo consolationis penetatur, et memorem amorem haurit humiliter nihilum suum agnoscit coram Christo prout magis se in eam benevolam testatur et attentum ei per altissimam humilitatem sempernamque gratitudinem gradatim prolequitur ad thalamum hujus, cui sese servire non meritam esse existimavit.

(Translat. Ex Bibl. de Venec. ed. 1838-29.)

DIVUS HIERONYMUS IN JOSUAM, JUDICES ET RUTH.

Tandem finito Pentateucho Mosi, velut grandi fenore liberati, ad Jesum filium Nave manum mittimus, quem Hebræi יְהוֹשֻׁעַ, id est, Josue filium Nun, vocant; et ad Judicum librum, quem עֲשֵׂרִים appellat; ad Ruth quoque et Esther, quos Iisdem nominibus effraicorum nominum, et distinctiones per membra divinas diligens scriptor conservet, ne et auster labor et illius studium pereat; et ut inprimis, quod sæpè testatus sum, sciat me non in reprehensionem veterum nova cadere, sicut amici mei (1) criminantur, sed pro virili parte offerre linguæ mex hominibus (quos tamen nostra delectant), ut pro Græcorum hæxillis quæ et sumptu et labore maximo indigent, editionem nostram habeant. Et stulti in antiquorum voluminum lectione dubitant, hæc illis conferentes, inveniunt quod requirunt: maximè cum apud Latinos tot sint exemplaria quod codices; et unusquisque pro arbitrio suo vel addiderit vel subtraxerit quod ei visum est: et utique non possit verum esse quod dissonat. Unde cesset arcuato vulnere contra nos insurgere scorpis, et sanctum opus venenatè carpere linguâ; vel suscipiens, si placet, vel contemnens, si displicet: memineritque illorum versuum:

*Ois tuum abundantè nepistis,
Et lingua tua continabat dolos.*

(1) Id est, qui antea amici erant. Loquitur de Rufino et quibusdam aliis solitariis. Vide partem secundam Apologiæ contra Rufinum.

*Sedens adversus fratrem tuum loquebaris,
Et adversus filium matris tuæ ponebas scandalum:
Hæc fecisti, et tacui.*

*Existimasti iniquè quòd ero tui similis:
Arguam te, et statuum contra faciem tuam.*

Quæ enim audientis vel legentis utilitas est, nos laborando sudare, et alios detrahendo laborare? dolere Judæos quòd calumniandi eis et irritandi Christianos sit ablata occasio; et Ecclesiæ homines id despiciere, imò lacere, unde adversarii torquuntur? Quod si vetus eis tantum interpretatio placet, quæ et mihi non displicet, et nihil extra recipiendum putant; cur ea quæ sub asteriscis et obelis vel addita sunt vel amputata, legunt, et negligunt? Quare Daniælem juxta Theodotionis translationem, Ecclesiæ susceperunt? cur Origenem mirantur, et Eusebium Pamphilii, cunctas editiones similiter differentes? Aut quæ fuit stultitia, postquam vera dixerint, proterre quæ falsa sunt? Unde autem in novo Testamento probare poterunt assumpta testimonia, quæ in libris veteribus non habentur? Hæc dicimus, ne omnino calumniantibus tacere videamur. Ceterum post sancta Paulæ dormitionem, cujus vita virtutis exemplum est, et hos libros quos Eusebius virgini Christi negare non potuit, decreverim dum spiritus hos regit artus, prophetarum explanationi incumbere, et omissum jam illud quæ, quodam postliminio repetere: præsertim cum et admirabilis sancti spiritus vir Pamphacius hoc idem literis flagitet; et nos ad patriam festinantes, mortiferos Sirenarum cantus surdâ debeamus aure transire.

INDEX RERUM.

SEQUITUR IN JOSUAM COMMENTARIUM.	columnâ 495-496	Translatio ex hebræo.	495-496
Caput X (Vulgata cum gallicâ versione).	17-18	Commentarium.	497-499
Translatio ex hebræo.	19-20	Caput XVI (Vulgata cum gallicâ versione).	251-252
Commentarium.	17-18	Translatio ex hebræo.	253-254
Caput XI (Vulgata cum gallicâ versione).	71-72	Commentarium.	254
Translatio ex hebræo.	75-76	Caput XVII (Vulgata cum gallicâ versione).	251-252
Commentarium.	77-78	Translatio ex hebræo.	255-256
Caput XII (Vulgata cum gallicâ versione).	111-112	Commentarium.	256
Translatio ex hebræo.	115-116	Caput XVIII (Vulgata cum gallicâ versione).	259-260
Commentarium.	115-116	Translatio ex hebræo.	265-266
Caput XIII (Vulgata cum gallicâ versione).	151-152	Commentarium.	266
Translatio ex hebræo.	155-156	Caput XIX (Vulgata cum gallicâ versione).	285-286
Commentarium.	157-158	Translatio ex hebræo.	284-292
Caput XIV (Vulgata cum gallicâ versione).	167-168	Commentarium.	295-294
Translatio ex hebræo.	169-170	Caput XX (Vulgata cum gallicâ versione).	327-328
Commentarium.	171-172	Translatio ex hebræo.	329-330
Caput XV (Vulgata cum gallicâ versione).	180-180	Commentarium.	330
		Caput XXI (Vulgata cum gallicâ versione).	341-342

Translatio ex Hebræo.	547-548	Caput XI (Vulgata cum gallicâ versione).	885-884
Commentarium.	549-550	Commentarium.	889-890
Caput XXII (Vulgata cum gallicâ versione).	559-560	Caput XII (Vulgata cum gallicâ versione).	917-918
Translatio ex Hebræo.	567-568	Commentarium.	919-920
Commentarium.	569-570	Caput XIII (Vulgata cum gallicâ versione).	927-928
Caput XXIII (Vulgata cum gallicâ versione).	599-600	Commentarium.	935-934
Translatio ex hebræo.	401-402	Caput XIV (Vulgata cum gallicâ versione).	945-946
Commentarium.	405-404	Commentarium.	949-950
Caput XXIV (Vulgata cum gallicâ versione).	411-412	Caput XV (Vulgata cum gallicâ versione).	969-970
Translatio ex hebræo.	417-418	Commentarium.	975-974
Commentarium.	419-420	Caput XVI (Vulgata cum gallicâ versione).	985-986
DISSERTATIO in Josuam.	437-438	Commentarium.	991-992
— De mandato Josua: que solem et lunam remoratus est.	467-468	Caput XVII (Vulgata cum gallicâ versione).	1019-1020
— De pluvia lapidum in Chanaanæos.	485-484	Commentarium.	1021-1022
— De regione in quam Chananaei pulsi à Josue sese receperunt.	495-496	Caput XVIII (Vulgata cum gallicâ versione).	1035-1036
In terram promissam GOGCAPHICÆ ANIMADVERSIONES.	511-512	Commentarium.	1041-1042
INSTRUCTIONES ET MYSTERIA quæ in Josuâ continentur.	525-524	Caput XIX (Vulgata cum gallicâ versione).	1051-1052
Jac. Bonfrerii in librum Judicum præfatio.	525-526	Commentarium.	1057-1058
IN LIBRUM JUDICUM COMMENTARIUM.	537-538	Caput XX (Vulgata cum gallicâ versione).	1067-1068
Caput primum (Vulgata cum gallicâ versione).	<i>Ibid.</i>	Commentarium.	1075-1076
Commentarium.	545-544	Caput XXI (Vulgata cum gallicâ versione).	1097-1098
Caput II (Vulgata cum gallicâ versione).	585-586	Commentarium.	1101-1102
Commentarium.	589-590	DISSERTATIO in librum Judicum.	1115-1114
Caput III (Vulgata cum gallicâ versione).	615-614	— De voto Jephthæ.	1123-1124
Commentarium.	619-620	— In genealogiam Davidis.	1145-1158
Caput IV (Vulgata cum gallicâ versione).	635-634	INSTRUCTIONES ET MYSTERIA quæ in libro Judicum continentur.	1159-1160
Commentarium.	657-658	Jac. Bonfrerii commentarii in librum Ruth præfatio.	<i>Ibid.</i>
Caput V (Vulgata cum gallicâ versione).	685-684	IN LIBRUM RUTH COMMENTARIUM.	1161-1162
Commentarium.	689-690	Caput primum (Vulgata cum gallicâ versione).	<i>Ibid.</i>
Caput VI (Vulgata cum gallicâ versione).	759-740	Commentarium.	1165-1166
Commentarium.	747-748	Caput II (Vulgata cum gallicâ versione).	1187-1188
Caput VII (Vulgata cum gallicâ versione).	775-774	Commentarium.	1191-1192
Commentarium.	779-780	Caput III (Vulgata cum gallicâ versione).	1197-1198
Caput VIII. (Vulgata cum gallicâ versione).	795-796	Commentarium.	1199-1200
Commentarium.	801-802	Caput IV (Vulgata cum gallicâ versione).	1215-1214
Caput IX (Vulgata cum gallicâ versione).	821-822	Commentarium.	1217-1218
Commentarium.	851-852	INSTRUCTIONES ET MYSTERIA quæ in libro Ruth continentur.	1255-1256
Caput X (Vulgata cum gallicâ versione).	869-870	Divus Hieronymus in Josuam, Judices et Ruth.	1257-1258
Commentarium.	871-872		

